

Kiertotalouden ohjelmointia

Anna-Maija Pajukallio
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
Valtakunnalliset jätehuoltopäivät 6.10.2020

Sisältöä

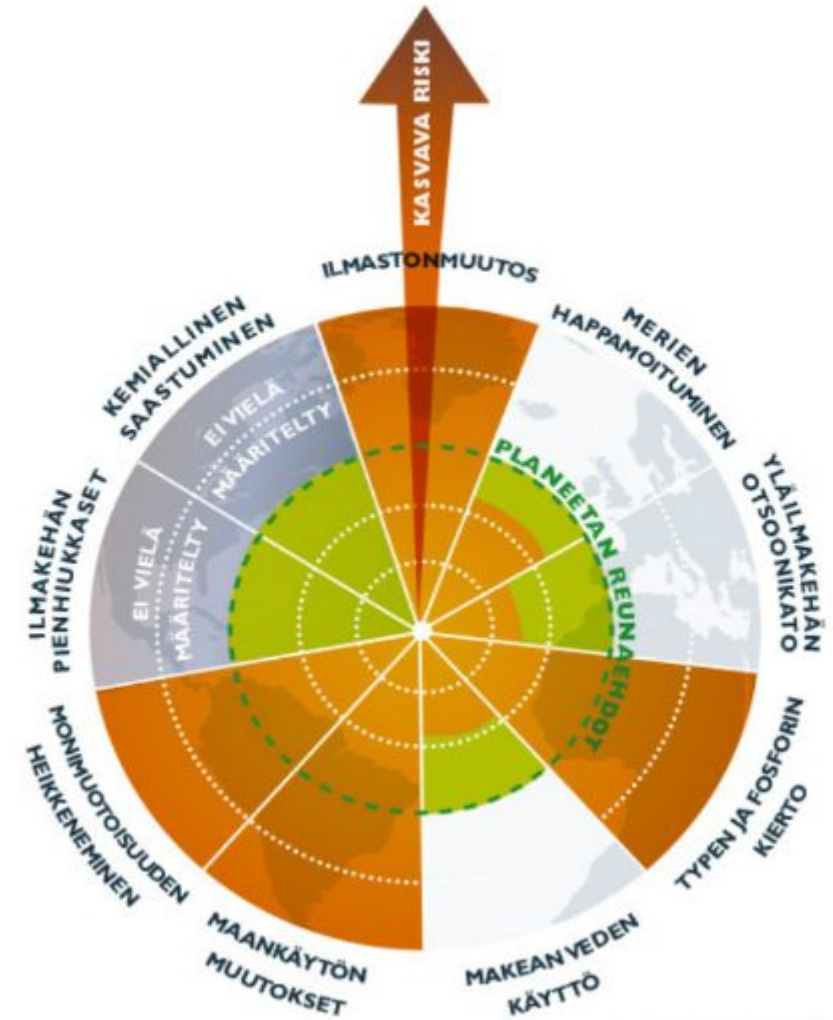
- Motivointia
- Komission kiertotalouspaketti 2015
- Komission kiertotalouden toimintasuunnitelma 2020
- Motivointia
- Kiertotalouden strateginen edistämishjelma
- Muistutus: Muovitiekartta ja VALTSU

Yksi maapallo

- Maapalloja on vain yksi, mutta vuoteen 2050 mennessä maailmassa **kulutetaan kolmen maapallon edestä**.
- Puolet kaikista kasvihuonekaasupäästöistä ja yli 90 prosenttia biodiversiteetin köyhtymisestä ja vesistöjen kuormittumisesta on seurausta luonnonvarojen hyödyntämisestä ja jalostamisesta.
- Kiertotalous kestävyyskriisin ratkaisijana
- Ylikulutuspäivä 22.8.2020
 - maapallon tänä vuonna tuottamat uusiutuvat luonnonvarat on kulutettu loppuun
 - päivämäärä on siirtynyt reilut kolme viikkoa eteenpäin koronapandemian vuoksi.

Planeetan reunaehdot jo osin ylitetty

Lähde: Steffen ym. 2015 , © SYKE & SITRA

CLOSING THE LOOP 2015 - mm.

- Tiedonanto
 - EU:n jätesäädöspaketti
- Minipaketti 20
 - tiedonanto sääntelyn rajapinnoista
 - EU:n muovistrategia
 - Kertakäyttömuovituotteita koskeva direktiivi

Kiertotalouden toimintasuunnitelma

- EU:n uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma julkaistiin 11.3.2020:
Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta
- Osa Vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden toteuttamista (11.12.2019).
- *Kiertotalous tarjoaa ratkaisuja ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi*
- *Kiertotalous uudistaa EU:n teollista perustaa ja parantaa kilpailukykyä*
- *Kiertotalous on edellytys ilmastoneutraalille Euroopalle*

Linkit kiertotalouden toimintasuunnitelmaan, sen liitteeseen ja EU:n sivuille:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_1&format=PDF

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_2&format=PDF

https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/new_circular_economy_action_plan.pdf

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tavoitteena koko arvoketjuun vaikuttaminen

- Kunnianhimoinen ja kokonaisvaltainen suunnitelma kulutus- ja tuotantotapojen muuttamiseksi kestävämmälle pohjalle
- **Sisältää 35 toimenpidettä ja/tai lainsäädäntöaloitetta**
- Toimenpiteet kattavat tuotteiden koko arvoketjun tuotesuunnittelusta ja tuotantoprosesseista kulutuksen, korjauttamisen ja uudelleenkäytön kautta jätehuoltoon ja kierrätykseen.
- **Painopiste kestävässä tuotepolitiikassa**
 - Komissio ehdottaa **kestävää tuotepolitiikkaa koskevaa lainsäädäntöaloitteen** perustaksi ekosuunnitteludirektiivin laajentamista energiaan liittyvistä laitteista muihin tuotteisiin, sekä vahvistaa resurssitehokkuutta, kestävyyttä ja korjattavuutta energiatehokkuuden lisäksi.

Tuotesuunnittelulla keskeinen rooli kestävyudessa

- **Keskeisessä roolissa on kestävä tuotesuunnittelu**, koska sillä voidaan vaikuttaa jopa 80 prosenttiin tuotteen koko elinkaaren aikaisista ympäristövaikutuksista.
- Tavoitteena on, että tuotteista tehdään:
 - Kestäviä ja pitkäikäisiä
 - Korjattavia ja huollettavia varaosineen
 - Päivitettäviä ja muunneltavia
 - Uudelleenkäytettäviä
 - Turvallisesti kierrätettäviä materiaaleineen

Tavoitteena lisäksi, että

- Lisätään kierrätysraaka-aineiden osuutta tuotteissa
- Vähennetään haitallisia aineita uusissa tuotteissa ja saadaan niitä pois kierroista

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sarianne Tikkanen, YM

Kuva:
Markkinointitoimisto
Tovari

Toimenpiteet kohdistetaan keskeisiin sektoreihin

- Kiertotalouden toimenpiteet kohdistetaan paljon resursseja käyttäviin toimialoihin, joilla on myös paljon potentiaalia siirtyä kiertotalouteen:
 - **Elektroniikka ja tieto- ja viestintätekniikka**
 - **Akut ja ajoneuvot**
 - **Pakkaukset**
 - **Muovit**
 - **Tekstiilit ja huonekalut**
 - **Rakentaminen ja rakennukset**
 - **Elintarvikkeet, vesi ja ravinteet**
 - Vaikutuksiltaan merkittävät välituotteet: **teräs, sementti ja kemikaalit**

Keskeisten tuotteiden arvoketjut (1/2)

- **Kiertoelektroniikka-aloite, yleislaturiratkaisu ja palkkiojärjestelmät vanhojen laitteiden palauttamiseksi 2020/2021**
- **Vaarallisten aineiden käytön rajoittamista sähkö- ja elektroniikkalaitteissa** koskevan direktiivin (RoHS) uudelleentarkastelu ja ohjeistus sen yhteyksien selventämiseksi REACH-asetukseen ja ekosuunnitteluvaatimuksiin **2021**
- Ehdotus uudeksi **akkuja koskevaksi sääntelykehikseksi 2020**
- **Romuajoneuvoja** koskevien sääntöjen (ELV) uudelleentarkastelu **2021**
- **Jäteöljyjen** asianmukaista käsittelyä koskevien sääntöjen uudelleentarkastelu **2022**
- Uudelleentarkastelu **pakkauksia koskevien olennaisten vaatimusten** vahvistamiseksi ja (yli-) pakkaamisen ja pakkausjätteen vähentämiseksi **2021**
- **Kierrätysmuovien osuutta** koskevat pakolliset vaatimukset ja **muovijätteen vähentämistoimenpiteet** keskeisille tuotteille kuten pakkauksille, rakennusmateriaaleille ja ajoneuvoille **2021/2022**

Keskeisten tuotteiden arvoketjut (2/2)

- Tarkoituksellisesti lisättyjen mikromuovien rajoittaminen ja mikromuovien tahatonta päätymistä ympäristöön koskevat toimenpiteet 2021
- Toimintakehys biopohjaisille muoveille ja biohajoaville tai kompostoitaville muoveille 2021
- EU:n tekstiilistrategia 2021
- Rakennettua ympäristöä koskeva strategia 2021
- Aloite kertakäyttöisten pakkausten, astioiden ja ruokailuvälineiden korvaamiseksi uudelleenkäytettävillä tuotteilla elintarvikepalveluissa 2021

Vähemmän jätettä, enemmän arvoa

- **Jätteiden vähentämistavoitteet tietyille virroille ja muut jätteen syntymisen ehkäisemistä** koskevat toimenpiteet 2022
- EU:n laajuinen **yhdenmukaistettu malli jätteiden erilliskeräystä varten ja merkinnät** erilliskeräyksen helpottamiseksi 2022
- **Menetelmät huolta aiheuttavien aineiden esiintymisen jäljittämiseksi ja minimoimiseksi** kierrätetyissä materiaaleissa ja niistä valmistetuissa esineissä 2021
- Huolta aiheuttavien aineiden esiintymistä koskevat **yhdenmukaistetut tietojärjestelmät** 2021
- Arvioidaan mahdollisuuksia kehittää **jätteeksi luokittelun päättymistä (end-of-waste) ja sivutuotteita koskevat EU:n laajuiset kriteerit** 2021
- **Jätteiden siirtoja** koskevien sääntöjen uudelleentarkastelu 2021

Suomessa menee keskimäärin hyvin, mutta ympäristökestävyys jää jalkoihin

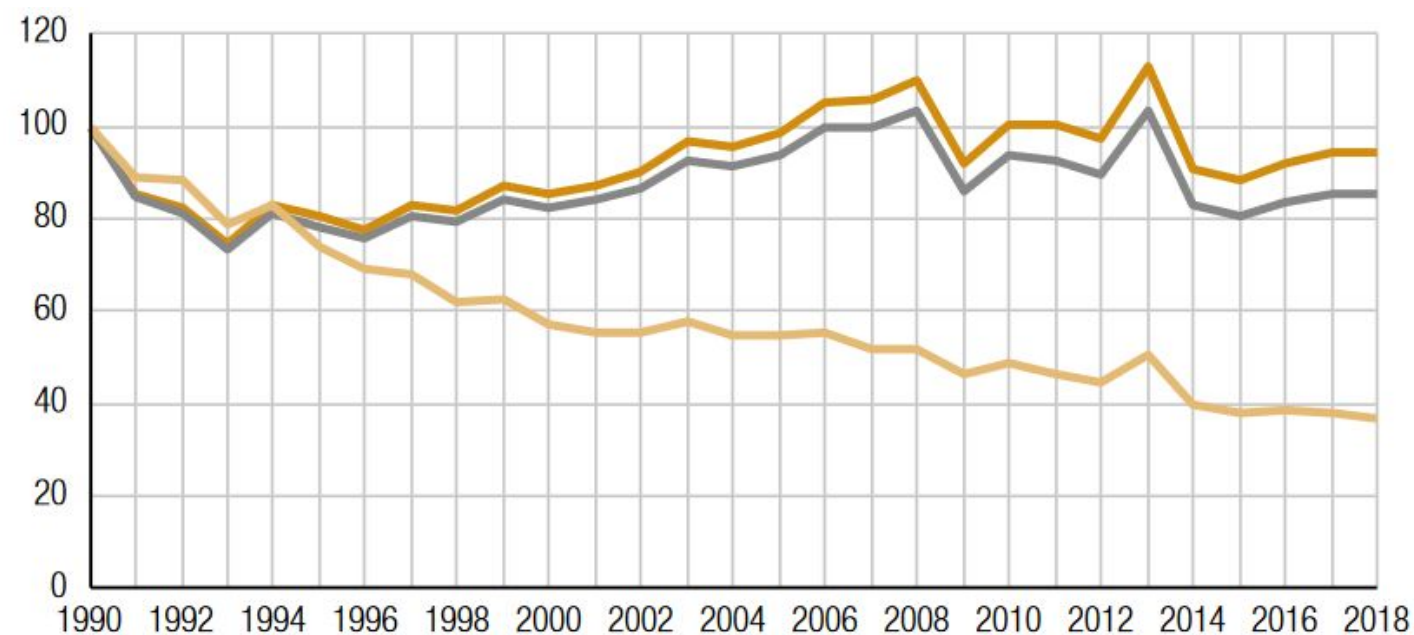

- Suomi on saavuttanut tai on lähellä saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet, jotka liittyvät köyhyyden vähentämiseen, terveyteen, koulutukseen, veteen ja energiaan, eriarvoisuuden vähentämiseen sekä rauhaan ja oikeusvaltioon.
- Suomen suurimmat haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen, **kulutus -ja tuotantotapoihin**, luonnon monimuotoisuuteen sekä kehitysyhteistyörahoituksen tasoon.

Lähde:

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162268/VNK_2020_8_Voluntary_National_Review_Finland.pdf?sequence=4&isAllowed

Kotimainen materiaalien kulutus, kotimainen kulutus asukasta kohden ja kotimainen materiaalien kulutus BKT-yksikköä kohden

Source: Statistics Finland

Indicator 12.2.2

- Domestic material consumption (1990=100)
- Domestic material consumption per capita (1990=100)
- Domestic material consumption per GDP (1990=100)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

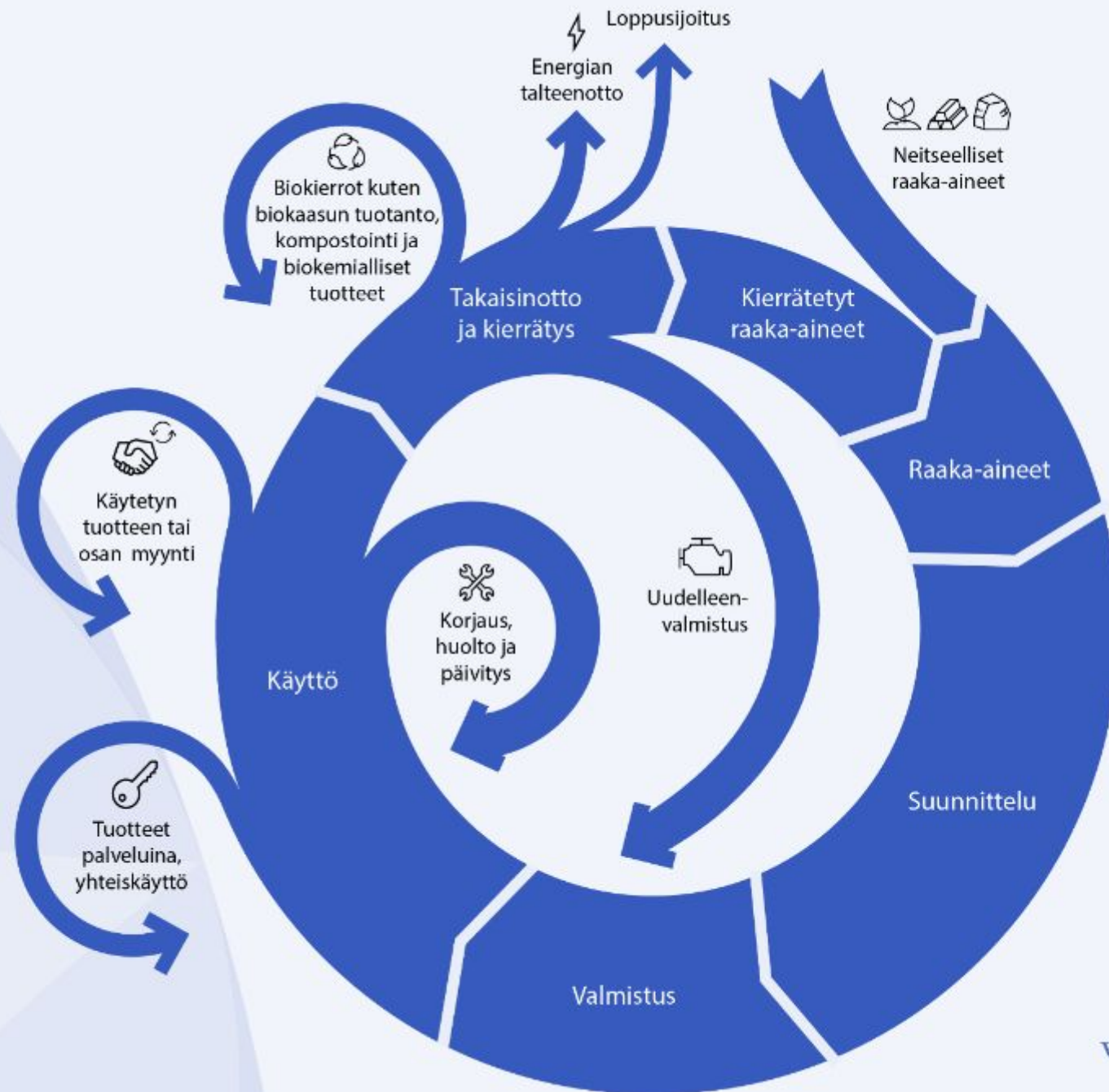
Kiertotalousohjelma

**perustuu hallitusohjelmaan – poikkihallinnollinen, strateginen
kiertotalouden edistämishjelma mittareinen**

jatkumo/taustalla Sitran kiertotalouden tiekarttatyö (1.0 ja 2.0)

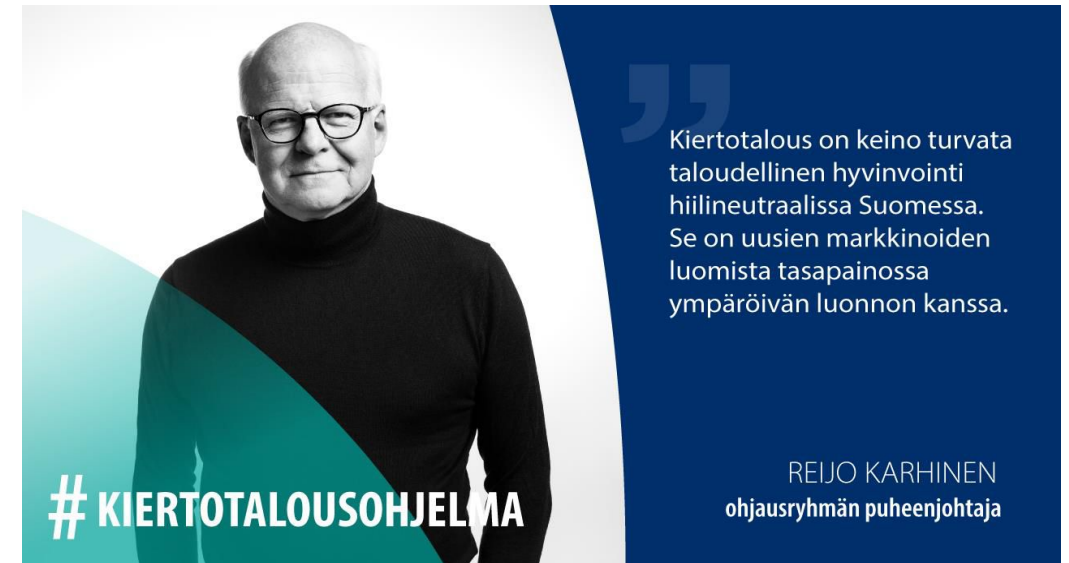
<https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

Kiertotalous on muutakin kuin kierrätystä

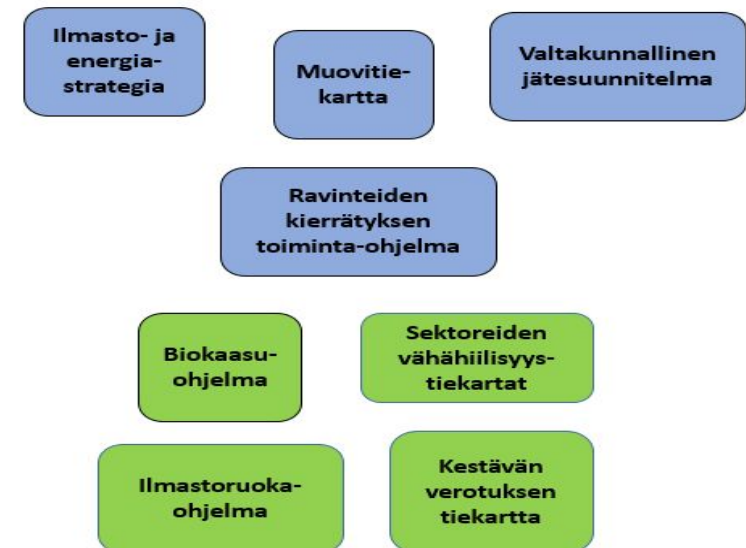

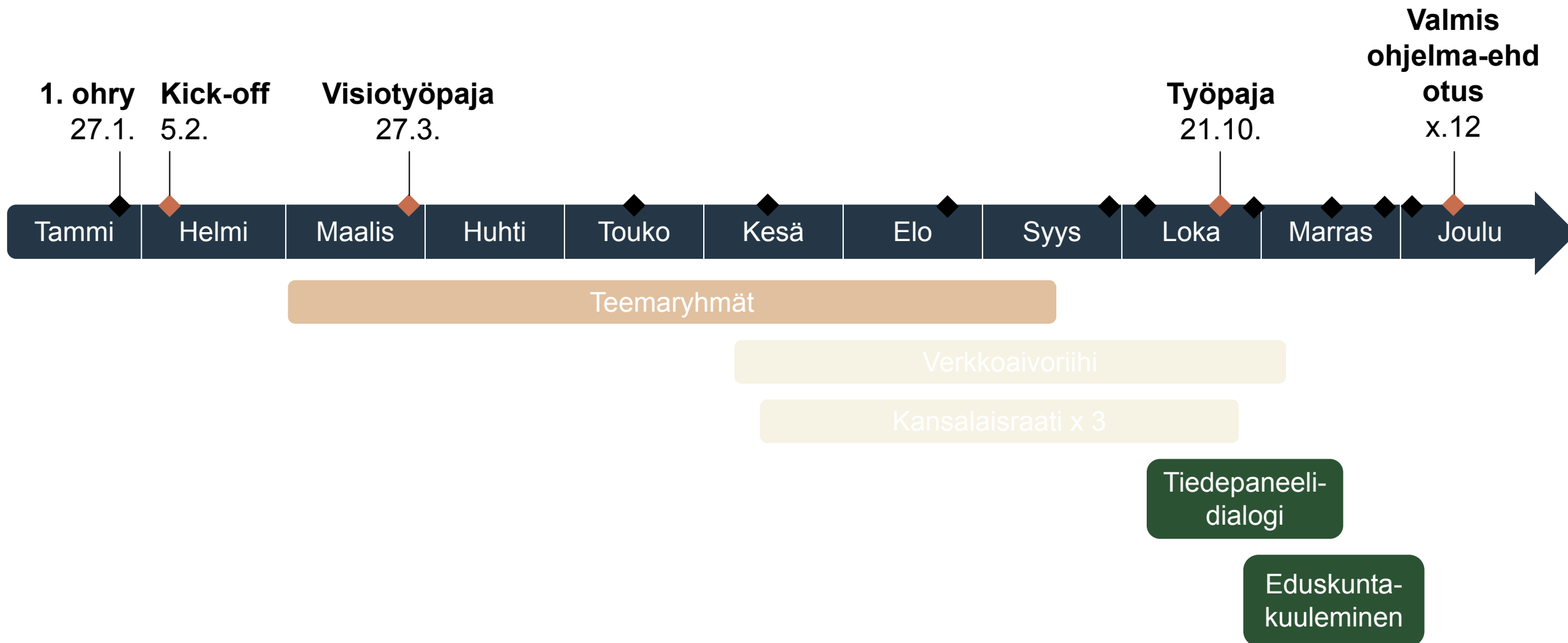
- Teemaryhmät:**
1. Kiinteistö- ja rakennusala
 2. Energia- ja materiaali-intensiivinen teollisuus
 3. Nousevat liiketoimintamallit ja teknologiat
 4. Kunnat ja alueet

Muut HO-hankkeet,
joissa kytkentä kiertotalouteen

Kiertotalousohjelman aikataulu 2020

Visio: Suomi 2035: Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta

- kestävät tuotteet ja palvelut ovat talouden valtavirtaa ja jakamistalous arkipäivää;
- valintamme ovat tulevaisuuskestäviä ja vahvistavat reilua hyvinvointiyhteiskuntaa;
- vähemmällä enemmän: luonnonvarojen käyttö on kestävää ja materiaalit pysyvät kierrossa pidempään ja turvallisesti;
- kiertotalouden läpimurto on tehty innovaatioiden, digitaalisten ratkaisujen, fiksun sääntelyn sekä vastuullisten sijoittajien, yritysten ja kuluttajien avulla;
- Kiertotalous-Suomi on vahva vaikuttaja maailmalla ja kestävien ratkaisujen tarjoaja kansainvälisillä markkinoilla.

Teemoja

- **Kiertotalous – talouden uusi perusta rakenteiden uudistajana**
- **Luonnonvarojen käyttölinjaus**
- **Digitalisaatio**
- **Osaaminen ja koulutus**
- **Kiertotalouden taloudelliset kannusteet**
- **Lineaariseen talouteen rakentuvasta lainsäädännöstä kiertotaloutta tukevaan lainsäädäntöön**
- **Kiertotalouden markkinat**
- **Rakentamisen kiertotalous**
- **Kunnat ja alueet**
- **Asenne ja arvot**
- **Kansainvälinen edelläkävijyys: Yhteistyö & ponnahduslauta viennille**
- **Reilun siirtymän huomiointi ja kokonaiskestävyys**

Vaikuta!

- Kiertotalous ohjelman verkkoavoriini jatkuu linkissä

<https://www.strategydialog.com/c0ae1100-3485-4e87-9d72-64982a5fb7a3/some> .

- Mitä osaamista [#kiertotalous](#)'dessa tarvitaan tulevaisuudessa?
Mitä tulee painottaa koulutusjärjestelmässä nykyistä enemmän?
Mitä haasteita kiertotalous tuo jo työelämässä oleville?
Vastaathan [#kiertotalousohjelma](#)'n verkkoavoriiniin
<https://strategydialog.com/c0ae1100-3485-4e87-9d72-64982a5fb7a3/some> [#taloudenuusiperusta](#)

Muovitiekartta & VALTSUn päivitys

- Muovitiekarttatyö etenee
 - <https://muovitiekartta.fi/>
 - Hankehaku käynnissä 30.10. asti
 - <https://ym.fi/-/muoviongelman-ratkaisuihin-voi-hakea-muovitiekartan-kokeilu-ja-pilotointihankkeiden-avustuksia>
- VALTSUn päivitys käynnissä

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment